

Õiguskantsler

Norman Aas
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 23.09.2015 nr 7-1/6277

Meie 28.10.2015 nr 18-2/151261/1504741

Euroopa Komisjoni algatatud satelliit- ja kaabellevidirektiivi (93/83/EMÜ) läbivaatamise avalik konsultatsioon

Austatud kantsler

Alljärgnevalt on esitatud mõtted, mis Teie edastatud konsultatsioonidokumendiga tutvumisel tekkisid:

- 1) Keeruline on hinnata, kas tehniliste erinevuste tõttu saab programmide (teoste) *satelliidi kaudu edastamise* ja *kaabellevivõrgu kaudu taasedastamise* regulatsiooni ja mõistestikku, sh jurisdiktsiooni ja päritolumaad määravaid määratlusi¹ ühildada programmide *andmeside- või arvutivõrgu kaudu üldsusele suunamise* mõistestiku ja regulatsiooniga.
- 2) Päritolumaa põhimõte võiks programmide üldsusele suunamisel andmeside- või arvutivõrgus edasi kehtida – juhul kui see on andmeside- või arvutivõrgus tehniliselt ja kontseptuaalselt realiseeritav.
- 3) Päritolumaa põhimõttega seotud programmide edastamise ja taasedastamise tingimuste lepinguvabadust võiks praegusest enam piirata üksnes Euroopa ühtse digitaalturu rajamise eesmärgil.
- 4) Võimalusel võiks kaaluda,² kas poleks otstarbekas ühendada senine audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv (2010/13/EU) ja kõnesolev satelliit- ja kaabellevidirektiiv, samuti muud asjassepuutuvad Euroopa Liidu aktid üheks (kodifitseeritud) „digitaalse ringhäälingu“ direktiiviks. („Digitaalne ringhääling“ kujutaks eriregulatsiooni teoste lepingulise ja vaba levitamise üldise regulatsiooni suhtes.)

¹ Edastamine satelliidi kaudu [ingl. k. *satellite broadcasting*] on AutÕS § 10² tähenduses akt, mille käigus avalikuks vastuvõtuks ettenähtud programmi sisaldavad signaalid sisestatakse televisiooni- või raadioteenuse ostuaja kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja satelliidi maajaama vahel. Päritolumaa on riik, mille maajaamast saadetakse programmi signaal edastamiseks satelliidile, sõltumata sellest, kas satelliidilt läheb signaal otse programmi vastuvõtjateni või programmi vastuvõtva maajaamani, kust see ühel või teisel viisil (sh kaabelvõrgu kaudu) taasedastatakse. Taasedastamine kaabellevivõrgu kaudu [ingl. k. *cable retransmission*] on AutÕS § 10³ tähenduses üldsusele vastuvõtmiseks ettenähtud tele- või raadioprogrammi samaaegne, muutumatu ja täielik taasedastamine traatside või õhu, sealhulgas satelliidi kaudu üldsusele kättesaadava kaabel- või mikrolainesüsteemi vahendusel.

² Mh tuginedes Euroopa Liidu nn REFIT eesmärkidele (REFIT: *European Commission's Regulatory Fitness and Performance programme: making EU law lighter, simpler and less costly*).

Audiovisuaalmeedia teenuste regulatsioon on piiritletud teose tüübi alusel: see puudutab üksnes audiovisuaalseid teoseid. Satelliit- ja kaabellevi regulatsioon on – nagu nimi ütleb – piiritletud teoste levitamiseviisi alusel. Viimane hõlmab kõiki autoriõigustega ja nendega kaasnevate õigustega kaitstud teoseid, esitusi ja ülekandeid, sh nt satelliitradio ülekandeid. Praegu on ilmne erinevate levitamiseviiside ja levitatavate teoste üldine konvergens: nt sama raadiosaade võib üheaegselt olla edastatud interneti, mobiilsidevõrgu, kaabelvõrgu ning satelliidi kaudu. Lisaks, teoste (ringhäälinguprogrammide) levitamist käsitavad direktiivid tuleb ennekoike implementeerida ühes seaduses – autoriõiguse seaduses. Osaliselt kattuvad kaks mainitud direktiivi ka praegu: ringhääling kasutab programmide (teoste) levitamiseks satelliit- ja kaabellevi (aga mitte ainult), audiovisuaalsed teosed moodustavad aga programmide peamise (ehkki mitte ainsa) sisu.

Lõpetuseks pean olulisimana siiski rõhutada, et tugevama õiguskaitsega teenuste õiguskaitse laiendamine interneti ei tohiks tuua kaasa senise üldise internetivabaduse piiramist.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Mario Rosentau, Mario.Rosentau@oiguskantsler.ee